Er fælleshuse indgangen til sundhed og forebyggelse?

Hvad nu hvis en del af fremtidens nære sundhedstilbud og foreningsaktiviteter ikke kræver nye bygninger, men kan finde sted i fælleshuse og på fællesområder, hvor mennesker allerede mødes? Det er den grundlæggende tanke bag projektet 'Sundhed tæt på', som skal undersøge og afprøve, hvordan almene boligområder kan bruges som lokale kraftcentre for sundhed, fællesskab og forebyggelse.

Danmarks almene boligområder rummer tusindvis af fælleshuse og fællesarealer, som allerede er en del af beboernes hverdag. Nu skal 'Sundhed tæt på' undersøge, om de eksisterende rammer kan bringe sundhed, forebyggelse og fællesskab tættere på borgerne. Helsefonden og Nordjyllandsfonden har hver bevilget 600.000 kr. til projektet, der løber over de kommende 18 måneder.

Den almene boligsektor råder allerede over omkring 3.900 fælleshuse. De bruges primært til beboerdemokrati og sociale aktiviteter, men vil også kunne danne ramme om eksempelvis bevægelse, rådgivning, fællesskaber og andre lettilgængelige sundhedsaktiviteter.

Et væsentligt perspektiv i 'Sundhed tæt på' er således, at man ikke vil kaste sig ud i store anlægsinvesteringer, men derimod tage udgangspunkt i de faciliteter, der allerede findes, og derigennem undersøge, hvordan eksisterende kvadratmeter kan bruges bedre og på nye måder.

"Vi vil undersøge, om for eksempel foreningsaktiviteter eller sundhedstilbud kan komme tættere på flere borgeres hverdag og også nå mennesker, som ikke nødvendigvis benytter de traditionelle tilbud. Udgangspunktet er, at løsningerne skal vokse ud af de lokale behov, ikke omvendt. Vi har allerede lokalerne og mødestederne midt i boligområderne, og nu vil vi afdække, hvordan vi kan bruge dem endnu bedre og skabe aktiviteter, som opleves relevante og trygge af beboerne. Sundhed handler ikke kun om behandling, men også om fællesskab og gode tilbud om bevægelse og muligheden for at få hjælp tæt på sin hverdag", siger partnerskabschef Morten Haugaard Jacobsen fra Himmerland Boligforening, der er projektejer.

Ud over de egentlige sundhedsprofessionelle er sigtet også at tiltrække aktiviteter, som kan få flere ud af hjemmene og ind i fællesskaber centreret om sundhedsrelaterede emner. Tanken er, at når man alligevel samles om aktiviteter i fælleshusene, er det lettere at koble sundhedsprofessionelle på og skabe kontakt til dem, der ellers kan være svære at nå.

"Beboernes egne ønsker og efterspørgsel bliver afgørende, for vi kommer ikke med en fastlagt model for, hvad sundhed i et fælleshus eller på et fællesområde skal være. Aktiviteterne skal udvikles lokalt sammen med beboere og afdelingsbestyrelser og i samarbejde med sundhedsaktører, foreningsliv og frivillige", siger Morten Haugaard Jacobsen.

Hos fondene er der begejstring for projektet. Lise Bonnevie, der er direktør i Helsefonden, siger:

”At tænke eksisterende fælleshuse ind i sundhed og forebyggelse er godt set. Det er en enkel og konkret afprøvning, som har potentiale til at hjælpe en bred gruppe af borgere, der hvor de har deres liv og hverdag.”

Direktør i Nordjyllandsfonden, Bo Uggerhøj, supplerer:

”’Sundhed tæt på’ åbner nye muligheder for at bruge de eksisterende fælleshuse til at bringe sundhedsfremmende aktiviteter tættere på beboernes hverdag. Det kan gøre det lettere for flere at deltage i aktiviteter, der både styrker sundheden og skaber nye fællesskaber. Den indsats vil vi gerne bakke op om.”

Projektet gennemføres i fire boligorganisationer, som repræsenterer forskelligheder i geografi, størrelse og lokale behov:

- Himmerland Boligforening, der er Nordjyllands største boligorganisation med knap 8.000 boliger
- Boligforeningen Ringgården i Aarhus, der har omkring 4.000 boliger
- FOB i Slagelse og Kalundborg, der er Vestsjællands største boligorganisation med omkring 4.300 boliger
- ØsterBO i Vejle med omkring 3.300 boliger

De øvrige partnere i projektet er AlmenNet, som er den almene sektors nationale innovations- og udviklingsnetværk, mens ERIK Arkitekter bidrager med procesarbejde, dokumentation og analyser af, hvordan de fysiske rammer understøtter aktiviteterne og samarbejdet mellem beboere og eksterne aktører. Endelig er der Christian Jensen, som bidrager til projektet med viden om civilsamfund og frivillighed.

Morten Haugaard Jacobsen fortæller videre, at man i de fire boligforeninger vil tage udgangspunkt i et antal eksisterende lokaler, udearealer, aktiviteter og lokale ressourcer, ligesom man vil undersøge beboernes ønsker og efterspørgsel samt mulighederne for samarbejde med sundhedsaktører, foreninger og civilsamfundet i øvrigt:

”Derefter vil vi afprøve konkrete aktiviteter og samarbejdsformer i praksis. Desuden vil vi undersøge, hvordan fælleshusenes fysiske rammer og indretning påvirker deltagelse, samarbejde og kvaliteten af aktiviteterne – og hvilke mindre justeringer der eventuelt kan gøre det lettere for både beboere og eksterne aktører at bruge husene.”

Det er hensigten, at ’Sundhed tæt på’ skal munde ud i modeller, cases og anbefalinger, der formidlet gennem AlmenNet kan anvendes af boligorganisationer i hele landet.

”Målet er ikke tung forskning, men konkrete erfaringer og værktøjer, der kan gøre nytte i boligorganisationernes hverdag. Lykkes det for os at finde modeller, som kan tages i anvendelse bredt, er perspektivet stort: Skaleret til den almene sektor generelt vil projektet kunne medvirke til at bringe sundhed og forebyggelse tættere på op mod en million beboere”, siger Morten Haugaard Jacobsen.

Kontaktinfo:

Himmerland Boligforening, Partnerskabschef Morten Haugaard Jacobsen: 96315248 el. kommunikationskonsulent Lise Østergaard: 96315248